

Sèrie 3

CONSIDERACIONS GENERALS SOBRE LA CORRECCIÓ

La finalitat dels exàmens d'història contemporània per a majors de vint-i-cinc anys és comprovar el grau de coneixement sobre la matèria, i la competència i la destresa en les capacitats de raonament, d'exposició, de síntesi, de redacció i de totes aquelles que són necessàries per començar una carrera universitària.

La correcció de l'examen, per tant, ha de tenir en compte aquests dos paràmetres i incloure, com a criteris de valoració, el coneixement del que es pregunta i la manera com es respon i s'exposa. No es pot valorar per separat, sinó en conjunt. En definitiva, s'ha de comprovar quin grau de maduresa intel·lectual té la persona que s'examina i corregir la prova en funció d'aquest fet.

Pel que fa al coneixement històric, el corrector ha de valorar, segons el seu criteri i com a expert, de quina manera l'examinand respon els elements que caracteritzen el fet històric que es demana, com el situa cronològicament, com n'exposa els trets principals i com sap descobrir el joc de les causalitats i la lògica dels esdeveniments.

I, alhora, valorar si l'examinand ha entès el que se li pregunta, de quina manera expositiva i raonada respon, i quin grau té de coherent, clar i concís l'examen com a text.

Per tant, i com a criteris de correcció, volem apel·lar a la reconeguda capacitat de l'examinador/a per ponderar totes aquestes reflexions i plasmar-ho en la valoració que faci de cada un dels exàmens.

La prova té dues parts. La primera part parteix d'un fet contemporani i cal que respongui les preguntes que es fan. El criteri és que conegui un tema i la seva base històrica. A la segona part l'examinand només pot contestar tres de les cinc preguntes de l'examen i en cap cas corregir i valorar-ne més de tres. Creiem que com a criteri a seguir, en aquest cas, seria corregir fins arribar a la tercera i deixar les altres dues o una de més sense nota

PRIMERA PART

Observeu els documents A i B i responeu a les tres preguntes següents [4 punts]

1. Observeu les fotografies 1 i 2 del document A i comenteu, en el seu context, sobre el que ens està informant. [1 punt]

En la fotografia 1 veiem una fàbrica d'avions durant la Primera Guerra Mundial i, aquest fet, és el que s'han de referir els examinands. Durant la Primera Guerra Mundial les fàbriques britàniques van ocupar dones, refugiats, voluntaris de tot l'imperi britànic, homes ja grans i retirats i infants. Alguns d'ells van sortir de les escoles per anar a treballar a les fàbriques i a les granges. El 1917 H.A.L Fisher, historiador i ministre d'educació entre 1916 i 1922 afirmava que al voltant de 600,000 infants havien estat "prematuament" posats a treballar.

En la fotografia 2 veiem un grup de presoners d'un camp de concentració nazi. Queda clar que el context és el període nacionalsocialista a Alemanya i la Segona Guerra Mundial. Qualsevol referència a als dos fets històrics, així com el tema de l'holocaust, ja contextualitza la imatge. S'hi pot advertir la presència d'infants com en l'anterior fotografia.

Puntuació: el punt queda assegurat si l'examinand explica els contextos explicats. Si només n'explica un es posaria 0,5. La descripció de les fotografies sense explicar de quina època són seria un 0.

Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys

Maig2017

2. Observeu les fotografies 3 i 4 del document B i comenteu, en el seu context, sobre el que ens està informant i digueu quin element en comú els suggereix la seva visió.[1 punt]

La fotografia 3 probablement sigui una de les imatges més icòniques del conflicte bèl·lic del Vietnam i una representació de l'horror de la guerra. La imatge ens mostra les seqüeles d'un bombardeig amb napalm. La nena és Kim Phuc i tenia 9 anys quan un avió de l'exèrcit sudvietnamita va bombardejar el seu petit poble de Trang Bang prop de l'antiga Saigon (avui Ho Chi Minh). L'element central, a part de la contextualització de la guerra del Vietnam i de l'horror de la guerra, està en el fet de les víctimes infantils dels conflictes.

La fotografia 4 ens mostra una imatge de la crisi dels refugiats a Europa provinents de la guerra de Síria. Evidentment que la contextualització només cal que es redueixi a això, donat que explicar la crisi siriana és extremadament complex. L'element central torna a ser els efectes de les crisis bèl·liques en els infants.

Puntuació: el punt queda assegurat si l'examinand explica els contextos explicats. Si només n'explica un es posaria 0,5. La descripció de les fotografies sense explicar de quan són seria un 0.

3. Trieu un dels esdeveniments (el de la foto 1, o el de la 2, o el de la 3 o el de la 4) i expliqueu, amb més d'aprofundiment, el fet històric que hi ha al darrere. [2 punts]

Es tracta de veure de quina manera l'examinand fa una síntesi d'algun dels esdeveniments històrics que suggereixen les imatges. Cal tenir un criteri ampli i apel·lem al coneixement del corrector perquè pugui valorar sobretot la maduresa en plantejar una síntesi històrica en un espai limitat.

Fenòmens històrics que poden haver-hi al darrere de les imatges:

Context de la imatge 1: Primera Guerra Mundial.

Context de la imatge 2: Segona Guerra Mundial, Holocaust, Camps de concentració; Règim nazi alemany.

Context de la imatge 3: Guerra del Vietnam, Guerra Freda, neocolonialisme i lluites anticolonials.

Context de la imatge 4: guerra de Síria; situació i conflictes del Pròxim Orient; terrorisme i violència; crisi de la Unió Europea.

En qualsevol es pot tenir en compte la incidència en els infants de les situacions bèl·liques o el tema històric dels refugiats darrere de qualsevol conflicte armat.

Puntuació: si es fa una bona explicació de qualsevol context serien els dos punts. Si és de manera més incompleta o mal exposada podria anar del 1,5 al 0,5. Un plantejament infantil, mal redactat o demagògic sobre el tema no es consideraria.

SEGONA PART

Responen a TRES de les cinc qüestions següents. (6 punts; 2 punts cadascuna)

1) Expliqueu la relació entre la industrialització del segle XIX i el progrés en els transports i les comunicacions.

La industrialització i el creixement econòmic contemporani van comportar un progrés en els transports i en les comunicacions, aspecte que esdevé, alhora, un factor de desenvolupament econòmic. Primer, es pot considerar el creixement de la xarxa ferroviària arreu, amb el Regne Unit com a primerenc, seguit de l'expansió a Europa i, finalment, l'increment a la resta del món. A part, es pot valorar aspectes significatius del tren en el procés d'industrialització com l'estímul de la producció siderúrgica, l'estímul a la construcció mecànica, l'increment de la velocitat de transport, l'augment del tonatge transportat, la seguretat en les comunicacions, l'articulació del mercat nacional, la facilitat de transport de viatgers, entre molts d'altres. Alhora es poden referir també a la navegació a vapor que comportaria els mateixos efectes que hem descrit abans pel ferrocarril, afegint-hi la construcció de grans instal·lacions portuàries durant el segle XIX i el

Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys

Maig2017

transport de tota l'emigració europea a ultramar. També podem referir-nos a la millora de camins, noves carreteres, canals fluvials i la construcció de nous canals d'intercomunicació. I no hem d'oblidar d'altres elements de comunicació que van acompanyar la "revolució dels transports" com la telegrafia i la generalització del correu per part dels estats.

Puntuació: si l'examinand planteja dos o tres incidències de la revolució dels transports en la industrialització ja representaria els 2 punts. Un punt seria que parlés de la revolució industrial i algun tema, com el ferrocarril, sense lligar-ho. Qualsevol altra resposta sense aquesta mínima referència en la relació és un 0. La claredat expositiva i el redactat són aspectes que matisarien la nota

2) Expliqueu què va significar la Revolució bolxevic de 1917, quines característiques principals va tenir i els seus líders més significatius.

Es demanen tres coses en aquesta pregunta. Primera, la significació de la revolució, que cal contestar dient que es tracta de la primera revolució obrera i comunista que pren el poder. La segona qüestió és sobre les característiques, o sigui, la contextualització de la revolució: enmig de la Primera Guerra Mundial amb l'esfondrament del règim tzarista rus, les mobilitzacions populars enfront la guerra i la queixa de la situació de misèria social, combinat amb la direcció de les mobilitzacions per part del partit bolxevic, organitzat, disciplinat i amb una estratègia ben definida, portà a la desfeta del règim imperial i a la substitució del poder per part dels soviets. Quan als líders més significatius és evident que, malgrat la llarga nòmina que hi pot haver, a nivell general s'accepta el mencionar només a Lenin, Trostky i Stalin.

Puntuació: si s'identifica les tres coses es poden donar els 2 punts. Si s'explica només algun dels aspectes de la pregunta la puntuació aniria de 1,5 a 0,5. La variació de puntuació estaria en què sigui més completa o no la resposta, així com la claredat expositiva i el redactat. Qualsevol explicació que parli de la revolució de 1917 de manera desordenada, plena d'errors, encara que afirmi alguna cosa de la que es demana, serà un 0.

3) Definiu de manera contextualitzada aquests quatre conceptes de la contemporaneïtat: *Perestroika; Apartheid; Xoc de civilitzacions; Sostenibilitat.*

Perestroika: es pot traduir com a "reestructuració, canvi, reforma, obertura". Es tracta del procés que va dur a terme Mijail Gorvachov com a secretari general del PCUS des de 1985 fins a la seva dimissió com a president el 1991. La pujada al poder dels reformistes del PCUS i el seu desig de reformar alguna cosa del sistema econòmic i polític de la URSS, sense que es variés substancialment el sistema, va comportar l'inici d'un seguit de contradiccions del sistema que, conjuntament amb els moviments contraris als règims comunistes d'altres països de l'est, va precipitar en una veritable revolta pacífica, la caiguda del Mur de Berlín i la pròpia desaparició de la Unió Soviètica.

Apartheid: es pot traduir per segregació i, normalment, sol definir el règim polític i social existent a Sudàfrica amb la segregació racial practicada en aquest país entre blancs i negres. Un règim polític que va començar a entrar en crisi per les dificultats, durant la dècada dels vuitanta, provocades per l'actuació de l'oposició representada pel Congrés Nacional Africà i el gradual aïllament internacional acompanyat de sancions econòmiques. En aquest context el president De Klerk va reconèixer el 1990 la impossibilitat de mantenir el règim racista i va començar a establir negociacions amb l'oposició per tal de iniciar una transició democràtica al país i establir un nou règim polític, cosa que significà unes eleccions que Mandela guanyà, canviant totalment el país sota els paràmetres de la pau i la reconciliació, i l'anul·lació del apartheid.

Xoc de civilitzacions: terme que es va posar de moda arran del llibre de Samuel P. Huntington, que va idear aquest concepte per definir la seva tesi, que ha esdevingut molt polèmica, sobre que, un cop acabada la guerra freda per la desaparició del bloc comunista, les diferències i les tensions internacionals no serien ideològiques, polítiques, econòmiques, sinó culturals. I que la gent es definiria segons les religions, les llengües i els costums, que s'articularien políticament i marcarien les relacions internacionals. Aquesta concepció va ser

Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys

Maig2017

molt utilitzada a partir de l'atemptat a les Torres Bessones del 2001 i les posteriors accions bèl·liques del govern nord-americà al Irak i a l'Afganistan.

Sostenibilitat: terme que ens indica la relació entre economia, societat i medi ambient. Ha arribat un moment que és utilitzat en molts àmbits, però sempre implica un equilibri entre l'esfera productiva, la base social que l'acompanya i la incidència ecològica. Fa anys es parlava de sostenibilitat quan es plantejava la relació entre l'explosió demogràfica i l'alimentació, però una lectura més ecològica va fer derivar el terme cap a la relació de l'explotació de recursos naturals respecte el seu exhauriment. Una societat sostenible seria aquella que no exhaurix els recursos i que busca l'equilibri entre explotació i reposició, a més d'apostar per qualsevol recurs que pugui ser renovable. Darrerament s'hi afegit amb molta força el component social, la preservació d'un nivell de drets socials, d'un mínim de benestar o de justícia social, entenent-ho com a part de l'ecosistema natural del funcionament de la societat perquè el capitalisme més salvatge no marqui la destrucció de l'entramat social i faci que les persones esdevinguin mercaderies.

Puntuació: podríem considerar 0,5 punts per terme. La correcció ha de ser feta amb coneixement i discernir si es defineixen bé els termes tenint en compte que sempre és difícil donar-ne una explicació exacta. La redacció també hauria de comptar en aquest cas.

4) Indiqueu si les informacions següents sobre la Guerra Freda són vertaderes o falses.

	vertadera verdadera	falsa
EEUU i la URSS van tenir el litigi dels míssils de Cuba els anys 60 del segle XX	X	
La guerra de Corea va significar l'enfrontament entre la URSS i la República Popular de la Xina als anys 60 del segle XX		X
El Mur de Berlín va ser construït immediatament després de la Segona Guerra Mundial per tal de dividir la República Federal Alemanya de la República Democràtica Alemanya.		X
Les dictadures llatinoamericana de Xile o Argentina formaven part del Pla Còndor dels EEUU per tal d'evitar la propagació del socialisme i de la influència de la URSS en el continent.	X	
La intervenció dels EEUU al Vietnam s'acaba amb la pacificació del país i amb la seva reunificació un cop els EEUU van guanyar la guerra.		X

Puntuació: l'enumeració correcta dels esdeveniments serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.

5) Relacioneu cada esdeveniment històric d'una columna amb un dels esdeveniments històrics de l'altra i escriviu el número pertinent en les caselles de la columna de la dreta.

1	Repartiment d'Àfrica	3	Segona Guerra Mundial
2	Atemptat de Sarajevo	4	Invasió d'Afganistan
3	Procés de Nüremberg	2	Primera Guerra Mundial
4	Atemptat a les Torres Bessones de Nova York	5	Escalada del preu del petroli i crisi econòmica de 1973
5	Guerra del Yom Kippur	1	Conferència de Berlín de 1885

Puntuació: l'enumeració correcta dels esdeveniments serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.